

РЕКОМЕНДАЦІЇ

VII-их наукових читань, присвячених пам'яті академіка В. В. Копейчикова (с. Віта Поштова, 17 листопада 2017 р.)

17 листопада 2017 р. на базі відділу спеціальної підготовки НАВС (с. Віта Поштова) кафедрою теорії держави та права проведено наукові читання, присвячені пам'яті академіка В.В. Копейчикова. Читання продовжили традицію щорічних наукових форумів, започаткованих кафедрою у 2010 році щодо увічнення пам'яті та популяризації наукового доробку академіка В. В. Копейчикова.

Учасники зібрання обмінялися думками з цілої низки актуальних проблем, а саме: прав і свобод людини та громадянина, механізму їх реалізації, характеристики окремих галузей та інститутів права, проблем громадянського суспільства і правової держави, інновацій в юридичній освіті, методологія сучасного правознавства. Значне місце у роботі конференції було відведено проблематиці дотримання прав і свобод людини та громадянина у діяльності правоохоронних органів, особливостей режиму законності на сучасному етапі розвитку громадянського суспільства та правової держави, підвищення ефективності функціонування механізму та апарату сучасної демократичної держави тощо. Вдалося детально обговорити наукову спадщину видатного академіка В.В. Копейчикова та досягнення його наукової школи. У процесі читань констатувалося, що проблематика прав та свобод людини і громадянина не втрачає своєї актуальності на сучасному етапі функціонування механізму Української держави, і вимагає постійної уваги з боку наукової громадськості.

У роботі конференції взяли участь науково-педагогічні працівники Національної академії внутрішніх справ, науковців вищих навчальних закладів України, курсанти, студенти, ад'юнкти та аспіранти, яких цікавлять питання, пов'язані з правами та свободами людини та громадянина, механізму їх реалізації. Учасники VII-их наукових читань, присвячених пам'яті академіка В.В.Копейчикова, набули досвіду публічних виступів перед широкою аудиторією та ведення наукових дискусій, поглибили знання з актуальних питань існування держави та права в сучасний період.

За результатами VII-их наукових читань, присвячених пам'яті академіка В.В.Копейчикова рекомендувати:

- окремі положення наукових тез, що представлені на даному заході використати при підготовці та удосконаленні навчально-методичних матеріалів для навчальних дисциплін «Юридична деонтологія».
- окремі положення наукових тез, що представлені на даному заході використати при підготовці та удосконаленні навчально-методичних матеріалів для навчальних дисциплін «Теорія держави та права».
- у подальшому, при дотримання відповідних вимог передбачених порядком видачі диплома про вищу освіту з відзнакою в Національній академії внутрішніх справ, врахувати опубліковані в електронному збірнику «VII-их наукових читань, присвячених пам'яті академіка В.В.Копейчикова», як одну з підстав для отримання диплому з відзнакою.

Успішне проведення VII-их наукових читань, присвячених пам'яті академіка В.В.Копейчикова вкотре доводить, що завдання вчених полягає у тому, щоб об'єднати зусилля та привернути увагу здобувачів вищої освіти до дослідження проблематики прав і свобод людини і громадянина, сприяти розвитку відкритого та демократичного суспільства.

Студент 1-го курсу, ННІ №3 НАВС

Алексапольська Наталія Юріївна

СУВЕРЕНІТЕТ НЕВИЗНАНИХ ДЕРЖАВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Міжнародно-правове визнання – це односторонній добровільний політико-правовий акт вже існуючої держави чи іншого суб'єкта міжнародного права, у якому вона прямо чи опосередковано офіційно підтверджує (констатує) свою поінформованість про виникнення чи існування нового суб'єкта міжнародного права, виражає свою волю встановити з ним певні офіційні міжнародні (як правило, дипломатичні) відносини і своє позитивне ставлення до

його виникнення. Юридичного обов'язку визнання не існує, але загальновизнаним є право нової держави на міжнародне визнання. Рішення про визнання нової держави оформлюється офіційним актом вищих органів влади держави.

Невизнані держави – це території, що проголосили себе незалежними державами і мають ознаки суверенних держав, але незалежність яких не визнано жодною державою-членом ООН, а їхня територія вважається такою, що знаходиться під суверенітетом однієї чи декількох держав-членів ООН. На даний час¹ в світі існує 13 невизнаних держав: Придністровська Молдавська Республіка (з 02.09.1990 р.) на території Молдови, Нагірно-Карабахська Республіка (з 02.09.1991 р.) на території Азербайджану, Сомаліленд (з 1991 р.), Пунтленд (з 1998 р.), Галмудуг (з 2006 р.), Авдаленд (з 2010 р.), SSC (Сул, Санааг та Кайн) (з 2010 р.), Азанія (з 2011 р.) та Джубаленд (з 2011 р.) на території Сомалі, Вазірістан (з 2006 р.) на території Пакистану, держави Ва та Шан (з 1996 р.) на території М'янми, Ісламський емірат Абьян (з 2011 р.) на території Ємену. Ще 13 невизнаних держав припили своє існування за починаючи з початку 90-х років ХХ ст. (переважно на території колишніх СРСР та Югославії, а також Сомалі). В листопаді 2000 р. у Тирасполі 4 пострадянські невизнані держави (Абхазія, Нагірно-Карабахська Республіка, Південна Осетія, Придністровська Молдавська Республіка) створили Співдружність невизнаних держав (так звану СНД-2)

Нині на карті світу є політичні утворення, які володіють основними ознаками державності, однак позбавлені міжнародного визнання. Їх називають «невизнаними державами». Ця назва досить умовна, оскільки вказує не на форму організації влади і наявність / відсутність суверенітету, а, радше, на проблему існування таких держав на світовій арені, в міжнародно-правових і політичних відносинах, на факт їх визнання чи невизнання. Водночас для того, щоб називатися державами, такі політико-територіальні утворення мусять володіти низкою ознак. Л. Бердегулова і С. Капліна умовно виокремлюють дві основні групи таких ознак: зовнішні і внутрішні. До зовнішніх вони відносять, спроможність «невизнаної держави» забезпечувати власну безпеку, передусім військову; спроможність провадити відносно самостійну зовнішню політику, щонайменше, у межах «своїх» регіональної системи (зокрема стосовно питання впливу на перебіг переговорного процесу з «метрополією»), за участю наддержав і міжнародних організацій. Серед внутрішніх ознак дослідниці виокремлюють спроможність невизнаної держави реалізувати суверенітет на підконтрольній їй території, гарантувати внутрішньополітичну стабільність і діяльність державних структур, а також забезпечувати мінімальні соціально-економічні потреби населення. У різних джерелах виокремлюють різні ознаки держави. Так, важливою умовою для ефективного функціонування держави важливою вважається наявність армії, спроможної захистити її внутрішній і зовнішній суверенітет, але ж навіть не всі давно визнані у світі держави нею володіють. Наприклад, Коста Рика, держава в Центральній Америці, ще 1948 р. відмовилась від використання армії, відтоді єдиною силовою структурою в цій країні є поліція. Це єдина в Америці нейтральна країна. У політологічній і правовій літературі висловлюються різні погляди щодо можливостей невизнаних держав на міжнародній арені. Одні автори виходять з того, що факт невизнання того чи іншого утворення не виключає його автоматично з системи міжнародних відносин: відносини світового співтовариства й окремих країн з невизнаними державами можуть відносно успішно розвиватися у таких сферах, як міжпарламентська співпраця, співпраця в галузі освіти, у сфері економічної інтеграції, виробничої кооперації [1, с. 78]. тощо.

Очевидно, що поведінка невизнаних держав на міжнародній арені значною мірою залежить від їх внутрішніх характеристик, зокрема від ступеня демократії в країні, інтересів політичної еліти, соціально-економічних показників. Інші дослідники вважають, що державам важко існувати за умов невизнання або часткового визнання насамперед через низький ступінь довіри до них з боку суб'єктів міжнародних відносин. Як зазначає М. Рігл, «більшість невизнаних держав перебувають у становищі держав-ізгоїв, що звужує їх економічну діяльність. Невизнані держави неспроможні привабити іноземних інвесторів, не можуть приєднатися до міжнародних організацій (таких як Всесвітній поштовий союз чи Світова організація торгівлі), проводити торгівлю на глобальному ринку (у сфері товарів

широкого вжитку, військового обладнання тощо), отримувати позики від Міжнародного валютного фонду чи Світового банку, їх мешканці обмежені у подорожуванні чи представленні своїх «держав» у спорті. У довгостроковій перспективі це спричиняє розчарування населення і зменшення його кількості, еміграцію кваліфікованих працівників та втрати людських ресурсів.

Н. Касперсен і Е. Херберг відзначають, що невизнані держави зазвичай сприймаються як анархічні несприятливі землі, як «чорні плями» на карті суверенних держав.

Отже, невизнані держави мають обмежені економічні та політичні можливості на міжнародній арені. Їм важко залучати іноземні інвестиції, брати участь у роботі міжнародних організацій і різноманітних культурних проєктах. Багато з них розраховують на допомогу і підтримку держав-покровителів, які за допомогою різноманітних дотацій сприяють розвитку невизнаних держав. Водночас останні слугують захисним бар'єром для держав-заступників у безпековому плані і ринком для збуту товарів – в економічному. Запорукою існування цих політичних утворень є внутрішня – підтримка населення, для якого незалежність є важливішою за економічне процвітання. Серед невизнаних і частково визнаних держав є як розвинені демократії, так і такі, ступінь демократії в яких низький.

Список використаних джерел:

1. Теорія держави та права: навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К.: НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.

Слухач ННІЗДН НАВС

Бабецька-Гусєва Олександра Едвардівна

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ЯК ШЛЯХ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН

Одним із аспектів усебічного розвитку особистості є висока правова культура. Здатність людини розуміти правила співжиття і вимоги законів та відповідно поводитися не є вродженою, вона формується під впливом спеціальних виховних заходів, є наслідком спілкування з іншими людьми, участі в різних видах діяльності.

Правове виховання - виховна діяльність навчальних закладів, сім'ї, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та навичок і звичок правомірної поведінки.

Необхідність організації правового виховання молоді зумовлена розбудовою правової держави, існування якої немислиме без відповідного рівня правової культури її громадян, трансформацією правової системи, необхідністю подолання правового нігілізму та правової неграмотності.

Соціально-економічна ситуація сьогодення не сприяє формуванню належного морального середовища для виховання дітей і молоді. Несприятливе побутове оточення, важке матеріальне становище сімей і погіршення у зв'язку з цим внутрісімейних стосунків, недоліки в організації шкільного виховання і скорочення кількості позашкільних закладів зумовлюють збільшення кількості дітей і підлітків, поведінка яких виходить за межі моральних і правових норм. Збільшується кількість підлітків, які не вчаться і не працюють, зростає дитяча злочинність. Поширення злочинності серед неповнолітніх випереджає її загальне зростання.

Метою правового виховання є формування правової культури громадянина України, що складається зі свідомого ставлення до своїх прав і обов'язків перед суспільством і державою, закріплених у Конституції України, з глибокої поваги до законів і правил людського співжиття, готовності дотримуватися й виконувати їх вимоги, що виражають волю та інтереси народу, активної участі в управлінні державними справами, боротьби з порушниками законів, а також формування мотивів і звичок, правомірної, соціальноактивної поведінки.

Недоліками правовиховної роботи школи на сучасному етапі є превалювання в її